

Byåsen Kirkes Barnehage

Vår saksbehandler
Bente Løvlie Høier

Vår ref.
20/53879
oppgis ved alle henv.

Deres ref.

Dato
03.11.2020

Byåsen kirkes barnehage - rapport fra tilsyn 23.10.20 jf forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. - varsel om pålegg

Miljøenheten gjennomførte den 23.10.20 tilsyn ved Byåsen kirkes barnehage. Formålet med tilsynet var å vurdere hvordan barnehagen ivaretar barnas helse, miljø og sikkerhet (jf. forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. av 01.12.1995).

1. Sammendrag

Temaet for tilsynet har vært barnehagens risikovurderinger og rutiner for å ivareta barns sikkerhet. Barnehagen har gjennomført risikovurderinger, men vi vurderer at disse ikke er tilstrekkelig omfattende og at barnehagens vurderinger av tiltak og risiko er for lite dokumentert.

Det ble funnet ett avvik i forbindelse med tilsynet. I tillegg ble det gitt to merknader hvor Miljøenheten ser et forbedringspotensial.

Avvik 1: Byåsen kirkes barnehage kan ikke i tilstrekkelig grad dokumentere risikovurderinger av forhold som har betydning for barns sikkerhet.

Frist for uttalelse til varsel om pålegg

Denne tilsynsrapporten er et varsel om at vi vurderer å gi virksomheten pålegg om retting. Dersom dere mener at beskrivelsen i denne rapporten ikke er korrekt eller har kommentarer til pålegg og frister som vi varsler her, ber vi om skriftlig tilbakemelding om dette **innen 25.11.20**. Etter denne datoen vil vi fatte pålegg om retting. Dere vil motta et eget brev om den videre oppfølgingen.

Frist for retting av avvik og innsending av dokumentasjon

Frist for retting av avvikene vil bli satt til **15.01.21**.

2. Beskrivelse av Byåsen kirkes barnehage

Byåsen kirkes barnehage er en privat barnehage som drives av Trondhjems Asylselskap. Barnehagen holder til i sokkelen av kirkebygget og i paviljong ved Hallset skole som leies av Trondheim kommune. Barnehagen har 4 avdelinger.

3. Reviderte områder og funn

Tilsynet ble gjennomført som tematilsyn med hovedvekt på internkontrollrutiner for å ivareta barns sikkerhet, avvikshåndtering (jf §4) samt dokumentasjon av risikovurderinger gjennomført for

å ivareta barns sikkerhet (jf §§ 7 og 14). Det ble foretatt en gjennomgang av dokumentasjon med styrer, intervju av to ansatte samt befaring av lokalene og uteområdet.

Dokumentasjon fremlagt ved tilsynet

Innholdsoversikt Styrerassistenten HMS
DagROS for utelek, måltid, hviling/soving og turmål
Handlingsplan for oppfølging av lekeplasskontroll
HMS-årsrapport for 2019
Handlingsplan HMS 2020
HMS årshjul for styrer 2020

Deltakere ved tilsynet

Vigdis Henningsgård, styrer
Kari Synnøve Schei, ped.leder
Jon-Martin Høggen, ped.-medarbeider
Rune Berg, rådgiver miljøenheten
Bente Løvlie Høier, sjefingeniør Miljøenheten

3.1 Har barnehagene tilstrekkelig oversikt over risikoforhold?

Avvik 1: Byåsen kirkes barnehage kan ikke i tilstrekkelig grad dokumentere risikovurderinger av forhold som har betydning for barns sikkerhet.

Barnehagen må gjennomføre og dokumentere risikovurderinger av situasjoner og aktiviteter som kan utgjøre fare for barnas sikkerhet. Dette innebærer en systematisk kartlegging, vurdering av risiko og beskrivelse av tiltak for å redusere risikoen. Risikovurderingene skal legges ved i tilbakemeldingen til Miljøenheten.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. §§ 4 Ansvar. Internkontroll, 7 Generelle krav og 14 Sikkerhet og helsemessig beredskap.

Observasjon

Barnehagen har startet arbeidet med risikovurderinger, og ved tilsynet kunne det legges fram ulike eksempler på dette i form av DagRos-skjema med beskrivelse av eksisterende tiltak. I

Styrerassistenten er det lagt inn tre metoder for risikovurderinger;

- DagROS,
- enkel risikovurdering med 5x5-matrise (fylt ut for Covid-19) og
- områdevurdering (beskriver problemstillinger og eksisterende risikoreducerende tiltak - følges opp av handlingsplan)

Både ledelsen og personalet beskriver at risikoforhold er noe som diskuteres mye både i hverdagen, men også i møter, blant annet avdelingsvis. Alle ansatte har deltatt i vurderingene som er oppsummert i DagROS-metoden.

Barnehagen beskriver at sikkerheten har høy prioritet og at de jevnlig foretar vurdering av sikkerhet uten at dette dokumenteres fortløpende. Rutiner ble ikke gjennomgått i detalj ved tilsynet, men intervju med ansatte viser en høy bevissthet omkring gjeldende praksis og regler. Om dette er dokumentert i skriftlige rutiner er ikke undersøkt.

Vurdering

Barnehagen har brukt DagROS-metoden for å analysere risiko ved barnehagen. De har listet opp ulike hendelser, og vurdert hvilke tiltak som må gjøres for å redusere sannsynlighet og konsekvens. Det er liten grad beskrevet om dette er gjeldende skriftlige rutiner, gjeldende praksis eller om dette er tiltak som bør iverksettes. DagROS-metoden angir ikke sannsynlighet for hendelsen eller konsekvens. Det er derfor ikke mulig ut fra denne metoden å angi hvilke hendelser som medfører høyest risiko og som barnehagen må arbeide videre med.

Barnehagen må i større grad konkretisere og detaljere hendelser. Videre må det angis en risiko for hver av de ulike hendelsene man har kartlagt. Risikoen bestemmes ut i fra sannsynligheten og konsekvensen og brukes for å vurdere om eksisterende tiltak er gode nok, eller om man må iverksette nye tiltak for å redusere risikoen til et akseptabelt nivå. Ved å bestemme risikoen for hver hendelse kan man også gjøre objektive sammenlignbare vurderinger.

Etter en første vurdering må dere jobbe videre med de forholdene med høyest risiko (som kommer ut på gult eller rødt). Det må analyseres hvilke tiltak som må iverksettes for å redusere risikoen for hendelsen. Når tiltak er iverksatt, må risiko for hendelsen vurderes på nytt, slik at endelig risiko tar hensyn til gjennomførte tiltak.

Vår vurdering er at fremlagte risikovurderinger ikke omfatter alle relevante hendelser, og at hendelser må være mer beskrivende på selve handlingsforløpet. For eksempel vil "fall/skade på lekeområdet" være vanskelig å risikovurdere før man har vurdert i hvilke situasjoner dette kan skje. Det er også vanskelig å skissere aktuelle tiltak dersom hendelsen er så lite konkret. Dersom man i stedet detaljerer hendelser som "fall fra klatretre ved asfaltert gårds plass", "fall fra taket på lekehuset", "barn snubler og faller pga løs grus på asfalt", "fall på islagt gårds plass", "fall fra huske" vil det være enklere å liste opp hvilke tiltak som styrer sannsynlighet og konsekvens for de enkelte hendelsene.

Barnehagen har levert DagROS for utelek ved paviljongen, måltid, hviling/soving, turmål og utelek på barnehagens uteområde. Ved tilsynet ble det i tillegg vist fram DagROS for matlaging. Denne typen inndeling kan være fornuftig å fortsette med, men vi mener at flere hendelser må vurderes inn under de enkelte tema. Dette kan være bruk av buss, spikking, klatring i trær, bålrensing, turer til vann, vinteraktiviteter etc. Intervjuer med ansatte og henvisninger til gjeldende praksis/regler viser at dette er noe de reflekterer over i det daglige og har regler for, selv om dette ikke er dokumentert i DagROS.

Det er viktig at de tiltak/rutiner som legges til grunn ved risikovurderingene er skriftlige og finnes i IK-permen. Dersom det er behov for ytterligere rutiner eller presiseringer, må gjeldende rutiner revideres.

Veileder til forskriften, Miljø og helse i barnehagen, sier at barnehagen skal gjennomføre risikovurderinger av forhold som omhandles i forskriften og som kan ha betydning for barnas helse og miljø (§ 7). Disse risikovurderingene skal være skriftlig. Dette henger sammen med det formålsparagrafen sier om systematisk forebygging av sykdom og skade, ikke bare rutiner for håndtering av slike hendelser når de først oppstår.

Vi viser til Miljøenhetens faktaark nr. 71 om risikovurdering i barnehager og skoler og tilhørende eksempel på risikovurdering. Miljøenheten påpeker at det ikke er meningen dere skal risikovurdere enhver hendelse på et hvert sted, men holde fokuset på de relevante farene som

medfører høyest risiko i den daglige driften. Har man gjort et systematisk og godt arbeid med risikovurderingen, vil den også kunne overføres til en rekke andre aktiviteter som ikke direkte er blitt risikovurdert. Risikovurderingen må oppdateres hver gang forutsetningene som lå til grunn for vurderingene er endret, eller man starter med en ny aktivitet.

3.2. Driver barnehagen systematisk internkontroll som forebygger ulykker og skader?

Merknad 1: Byåsen kirkes barnehage bør kvalitetssikre at alle rutiner som er avgjørende for risikovurderinger er skriftliggjort og godt kjent av alle ansatte.

Observasjon

Barnehagen benytter internkontrollsystem via Styrerassistenten, levert av BarnNett. Barnehagen har relativt nylig startet å ta i bruk dette systemet, og har overført rutiner fra tidligere IK-system til Styrerassistenten. Systemet brukes i hovedsak av ledelsen, siden ikke alle ansatte har de nødvendige tilganger/opplæring ennå. De viktigste rutiner og prosedyrer er gjennomgått med de ansatte ved oppstarten i høst, og utfylte DagROS er skrevet ut på papir. Enkelte rutiner, for eksempel beredskap, finnes som oppslag på avdelingene.

Ansatte bruker Easyapp ved utfylling av sjekklister og melding av avvik. Dette sikrer tilfredsstillende dokumentasjon av kontroller og avvik.

Ved vernerunder og kontroll av lekeplassutstyr utarbeides egne rapporter som kan legges inn i Styrerassistenten. Rapporter gjennomgås av ledelsen og verneombud, og det lages egne handlingsplaner for oppfølging. Fra siste lekeplasskontroll gjenstår noen C-avvik som avventes til planlagt opprusting av uteområdet våren 2021.

Bygningsmessige avvik meldes av ansatte via Easyapp, og styrer melder dette videre til bygningseier (Kirkelig fellesråd og Trondheim eiendom). Når avvik er rettet, kvitteres det ut i Styrerassistenten.

Meldte avvik, inklusive skader, gjennomgås to ganger årlig for å kontrollere at det er rettet, og om det er forhold som gjentar seg og som krever ytterligere tiltak.

Intervju av ansatte viste en høy bevissthet omkring sikkerhetsrutiner og regler, men mindre kjennskap til om dette er skriftlige rutiner som alle følger.

Vurdering

Vår vurdering er at barnehagene har etablert et internkontrollsystem for å ivareta barnas helse, miljø og sikkerhet. Ulike årshjul, rutinebeskrivelser og utfylte sjekklister viser at barnehagene jobber bevisst og systematisk med dette.

Barnehagen bør i forbindelse med revisjon av risikovurderinger, sikre at rutiner som er lagt til grunn ved fastsettelse av sannsynlighet og risiko er beskrevet i Styrerassistenten. Det er viktig at rutiner beskriver gjeldende praksis, og at disse er godt kjent av alle ansatte. Barnehagen bør så snart som mulig sikre at alle ansatte får de nødvendige tilganger til Styrerassistenten.

Vi anbefaler at man samler mest mulig av registrerte avvik i det elektroniske systemet, inkludert avvik fra vernerunder og ekstern lekeplasskontroll. Dette vil lette kontrollen med avvikslukkingen samt at det gir en bedre oversikt når man skal evaluere barnehagens rutiner.

3.3. Beredskap. Blir ulykkes- og faresituasjoner i barnehagen håndtert på en tilfredsstillende måte?

Merknad 2: Det bør gjennomføres beredskapsøvelser ut over brannevakuering.

Observasjon

Barnehagen har tilpasset BarnNetts forslag til beredskapsrutiner i Styrerassistenten til egen drift, og har gjennomgått dette med alle ansatte høsten 2020.

Barnehagen har ikke gjennomført øvelser på beredskap ut over brannøvelser for storbarnsavdelinger og førstehjelpskurs for ansatte. De har i liten grad hatt bruk for beredskapsrutiner, og har ikke hatt alvorlige ulykker de siste årene.

Vurdering

Ut fra tilsynet vurderer vi at barnehagen har god beredskap for å håndtere ulykkes- og faresituasjoner.

Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler har en forventning om at barnehagen har en beredskap på aktuelle akutte situasjoner. Det forventes også at barnehager til en viss grad øver på dette eller gjennomgår rutiner jevnlig for å vurdere om rutinene vil kunne håndtere relevante situasjoner. Barnehagen bør også risikovurdere om det er forhold ved barn og deres familie som tilsier at de må ha en økt beredskap for gitte situasjoner.

Øvelser kan være fullskalaøvelser eller diskusjonsøvelser av aktuelle caser. Dette kan være en effektiv måte for ansatte å bli gjort kjent med beredskapen for alvorlige hendelser på. I tillegg er det en effektiv måte å vurdere om planene er tilstrekkelige og vil fungere i en krisesituasjon. Det bør som minimum gjennomføres øvelser på å evakuere inn i bygget i tilfelle det er en truende situasjon ved eller i nærheten av barnehagen.

3.4. Andre forhold påpekt ved befaring av lokaler og uteområder

Observasjon

Ved befaring av barnehagen observerte vi dårlig fungerende skåldesperre, ustødig reol (denne var festet til veggen men kan likevel medføre skade ved at tunge gjenstander faller ned) og muligheter for klatring på lekehestak ute etc.

I paviljongen ble det erfart forhøyet lydnivå fra ventilasjonsanlegget ved den ene avdelingen.

Vurdering

Sikkerhetspunkter og mulige hendelser som ble diskutert ved befaringen, bør legges inn i reviderte risikovurderinger.

Forskriftens § 14 Sikkerhet og helsemessig beredskap sier at barnehager skal planlegges og drives slik at skader og ulykker forebygges, og slik at eventuelle uønskede hendelser får så begrensede skadelige konsekvenser som mulig. Barns hud er tynnere og mer ømfintlig enn voksnes, og vannkraner som er tilgjengelig for barn skal derfor skåldesikres (maks temperatur 38 °C ihht. til teknisk forskrift).

Forskriftens § 21 sier at "Virksomhetens lokaler og uteområde skal ha tilfredsstillende lydforhold." Det er sannsynlig at lydnivået i et av lekerommene i paviljongen overskrider gjeldende grenseverdier, jfr NS8175 Lydforhold i bygninger. Dette bør derfor meldes som mulig avvik til byggeier, Trondheim eiendom, slik at de bes dokumentere at lydnivået er tilfredsstillende.

4. Regelverk

- Lov av 2011-06-24 nr.29 om folkehelsearbeid (folkehelseloven)
- Forskrift av 1. desember 1995 om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.. med veileder, "Miljø og helse i barnehagen", Helsedirektoratet april 2014.

Avvik defineres som mangel på oppfyllelse av krav gitt i eller i medhold av lov eller forskrift.

Merknad er forhold som ikke nødvendigvis er i strid med krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift, men der tilsynsmyndigheten mener det er mulighet for forbedringspotensial.

Rapporten omhandler eventuelle avvik og merknader som er avdekket under tilsynet. Det er ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens arbeid innenfor forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

Varsel om pålegg

Vi opplyser om at miljøsjefen kan gi barnehagen pålegg om retting for å sikre at avvikene rettes. Denne tilsynsrapporten er et varsel om at pålegg kan bli gitt (jf Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker § 16 om forhåndsvarsling og Lov om folkehelsearbeid § 14 om retting). Varslet er gitt med hjemmel i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

Med hilsen
Trondheim kommune

Hans Fredrik Nyvold Kvitvang
enhetsleder

Bente Løvlie Høier
sjefingeniør

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Kopimottaker:

Postmottak Fagenhet for oppvekst og utdanning, Fagenhet for oppvekst og utdanning